

REFERAT Økonomiudvalget 2022-2025 d. 17-02-2025

Mødedato Mandag d. 17. februar 2025 kl. 16:00

Mødested D.3.39

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Anlægsregnskab for Hal 4 - anlægstilskud.....	4
Anlægsregnskab for sundhedshus i Havndal.....	6
Godkendelse af vedtægter for Randers Idrætshaller.....	7
Anlægsregnskab for Tagrenovering, Svaleparken.....	8
Anlægsregnskab for Center Åbakken.....	10
Forlængelse af vej i erhvervsbyggemodningen Metervej i Sdr. Borup - bevillingsansøgning.....	11
Den Grønne Treparts betydning for Kommuneplanrevision 2025.....	12
Status for udsatte boligområder i Randers 2024.....	14
Forespørgsel om mulighed for frisørsalon - Kristrupvej 44, 8960 Randers SØ.....	19
Lukket: Salg af fast ejendom.....	21
Ekstra anlægsbevilling, cykelsti langs Hammelvej.....	22
Ombygning af toilet på Langå Station.....	24
Vedrørende revurdering af to kvægbrug.....	26
Mulighed for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for byrådsmedlemmer.....	30
Ældrerådvalg 2025.....	32
Status på de forventede økonomiske konsekvenser af Nordic Waste-afværgeindsatsen.....	36
Budgetprocedure 2026-29.....	39
Mulighed for etablering af kvindefængsel i Vestdanmark.....	41
Orientering om politianmeldelse af Randers Affaldsterminal.....	42
Lukket: Anmodning fra Elmann om justering af rammen for Nordic Waste undersøgelsen.....	44

Punkt 22: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-39-23

Beslutning

Godkendt.

Til stede var Torben Hansen (A), Steen Bundgaard (A), Ellen Petersen (A), Christian Engelbrecht Pedersen (A), Rosa Lykke Yde (F), Erik Bo Andersen (Q), Bo Vestergaard (UP), Niels Erik Christensen (V) og Claus Berggren (V).

Punkt 23: Anlægsregnskab for Hal 4 - anlægstilskud

00.32.04-P19-1-25

Resumé

Der aflægges regnskab for anlægsstøtten til hal 4 (nu Arena 1)/Multiarenaen, som blev besluttet igangsat i oktober 2019 og opført af Randers Idrætshaller.

Som følge af momsmæssige forhold er der et restbeløb tilbage, men de besluttede beløb er overført til Randers Idrætshaller.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via sundheds-, idræts- og kulturudvalget og økonomiudvalget

1. at anlægsregnskabet for anlægsbevillingen godkendes
2. at afvigelsen på 1,1 mio. kr. til anlægsbevillingen tilbageføres til kassen.

Beslutning fra Sundheds- idræts- og kulturudvalget, den 29. januar 2025, punkt 19:

1-2. at indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Det samlede Hal4 regnskab undersøges indhentet og om muligt lagt på sagen.

Sagsfremstilling

Byrådet besluttede i forbindelse med budgetforliget for 2017-20 at fastholde de afsatte midler til etablering af "hal 4"/multiarena ved Arena Randers, og i byrådsmødet den 6. februar 2017 blev anlægsbevillingen for tilskuddet frigivet.

Byggeriet har været præget af en række udfordringer, og derfor er der af flere gange givet supplerende drifts- og anlægstilskud til byggeriet.

Den oprindelige bevilling lød på 15,44 mio. kr., som efter en række tillægsbevillinger endte med en samlet anlægsbevilling på 28,44 mio. kr.

Byggeriet er nu færdiggjort og Arena 1 fremstår nu fuldt funktionsdygtig efter blandt andet udskiftning af tilskuerpladserne, som ikke kunne godkendes i den oprindelige udformning og en række andre tilpasninger.

I forbindelse med udbetaling af anlægstilskuddene har kommunen momsfradragmuligheder, hvilket medfører at de udbetalte tilskud "belaster" kassevirkningen mindre end svarende til bevillingerne.

9242000025 Hal 4 – Anlægstilskud				
Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
06.02.2017, punkt 39	15.440	0	15.440	
07.10.2019, punkt 458	5.200	0	5.200	
14.11.2022, punkt 431	5.000	0	5.000	
11.12.2023, punkt 395	2.800	0	2.800	
Rådighedsbeløb i alt	28.440	0	28.440	
Forbrug i alt	27.299	0	27.299	
Afvigelse	1.141	0	1.141	
Procentafvigelse	-4%	0	-4%	

Økonomi

Anlægsregnskabet udviser et samlet overskud på 1.141.000 kr. som foreslås tilbageført til kassen, da afvigelsen som nævnt skyldes momsmæssige forhold.

Punkt 24: Anlægsregnskab for sundhedshus i Havndal

00.32.04-P19-2-25

Resumé

Der aflægges regnskab for etablering af sundhedshuset i Havndal i en del af det hidtidige Aldershvile.

De afsatte midler er anvendt fuldt ud og omfatter ombygningen og bestykningen af huset.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via sundheds-, idræts- og kulturudvalget og økonomiudvalget

1. at anlægsregnskabet for anlægsbevillingen for Sundhedshuset i Havndal godkendes

Beslutning fra Sundheds- idræts- og kulturudvalget, den 29. januar 2025, punkt 20:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet besluttede i forbindelse med budget for 2020-23, at der i forbindelse med nedlæggelse af pladser på Aldershvile skulle arbejdes med at etablere et sundhedscenter på stedet.

I den forbindelse blev der nedsat et §17, stk. 4 udvalg, der fulgte ombygningen og sikrede at projektet blev gennemført.

Huset blev indviet den 1. april 2022, men der har efterfølgende været afholdt udgifter i forbindelse klargøring af lokaler i forbindelse med nye aktører i huset mv.

Bevillingen er nu anvendt fuldt ud, hvilket fremgår af tabellen herunder.

9244000002 Sundhedshus i Havndal				
Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
07.12.2020, punkt 480	3.700	0	3.700	
13.12.2021, punkt 464	1.000	0	1.000	
Rådighedsbeløb i alt	4.700	0	4.700	
Forbrug i alt	4.700	0	4.700	
Afvigelse	0	0	0	
Procentafvigelse	0%	0	0%	

Der blev oprindeligt givet en bevilling på 3,7 mio. kr. i 2020.

Som følge af de stigende byggepriser i forlængelse af corona-epidemien, og at der ikke var givet bevilling til bestykning af huset, blev der i budgettet for 2022-25 afsat yderligere en million til projektet med henblik på at fastholde tidsplanen og ambitionerne med huset. Anlægsbevillingen hertil blev givet i december 2021.

Økonomi

Anlægsprojektet balancerer som nævnt med den givne bevilling.

Punkt 25: Godkendelse af vedtægter for Randers Idrætshaller

18.20.00-P24-1-24

Resumé

Randers Idrætshaller har ønsket at revidere foreningens vedtægter med henblik på at gøre dem mere nutidige og i trit med den organisation, som Randers Idrætshaller er i dag. Forslaget til nye vedtægter er behandlet af forvaltningen sammen med Randers Idrætshaller og godkendt på Randers Idrætshalleres repræsentantskabsmøde. De er ligeledes forhåndsgodkendt af Randers Idrætshalleres bestyrelse.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget og sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at forslaget til reviderede vedtægter godkendes

Beslutning fra Sundheds- idræts- og kulturudvalget, den 29. januar 2025, punkt 23:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Socialistisk Folkeparti tog forbehold.

Sagsfremstilling

Randers Idrætshaller har igennem de seneste år arbejdet struktureret og målrettet på en genopretning af virksomhedens økonomi og likviditet samt med at trimme organisationen til en moderne drift af Randers Idrætshaller. I denne proces har Randers Idrætshaller ønsket at revidere foreningens vedtægter med henblik på at gøre dem mere nutidige og i trit med den organisation, som Randers Idrætshaller er i dag.

Forslaget til nye vedtægter er behandlet af forvaltningen sammen med Randers Idrætshaller og godkendt på Randers Idrætshalleres repræsentantskabsmøde. De er ligeledes forhåndsgodkendt af Randers Idrætshalleres bestyrelse.

Forvaltningen anerkender det store arbejde der er lagt i at forny vedtægterne og anbefaler at vedtægtsændringen godkendes

Vedtægter er vedlagt som bilag til denne sag

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Forslag til vedtægtsændringer for Randers Idrætshaller

Punkt 26: Anlægsregnskab for Tagrenovering, Svaleparken

00.32.04-P19-3-25

Resumé

Der aflægges regnskab for tagrenovering på plejecentret Svaleparken, der var nødvendiggjort som følge af tagkonstruktionens udformning og opbygning.

Som en del af finansieringen heraf gav Byggeskadefonden delvis dækning af udgifter til udbedring af fugtskader i tagkonstruktionen på boligdelen, mens den øvrige del af udgifterne vedr. boligarealet dækkes af et optaget lån, der afdrages af beboerne.

I forhold til udgifterne vedr. servicearealerne er disse dækket af vedligeholdelsespuljen i Ejendomsservice og disse indgår derfor ikke i dette regnskab.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via omsorgsudvalget og økonomiudvalget

1. at anlægsregnskabet for anlægsbevillingen godkendes.

Beslutning fra Omsorgsudvalget, den 3. februar 2025, punkt 13:

Indstilles godkendt.

Kasper Fuhr Christensen deltog ikke under punktet.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet gav i mødet den 5. december 2022 anlægsbevilling til tagrenovering på plejecentret Svaleparken, idet der blev konstateret skader på taget, som skyldes en fejlkonstruktion i udformning og opbygning.

I forbindelse hermed blev det undersøgt om bygherren kunne gøres ansvarlig, hvilket ikke var muligt og skaden blev anmeldt til Byggeskadefonden.

Byggeskadefonden gav tilsagn om støtte til udbedring af fugtskaderne med fradrag for opbrugt levetid på tagkonstruktionen og en selvrisiko.

Den resterende del af boligarealet vil blive finansieret af låneoptagelse, som har påvirket huslejen.

I forhold til servicearealerne, der er rent kommunale, er udgifterne hertil finansieret af vedligeholdelsespuljen i Ejendomsservice og derfor indgår de afholdte udgifter hertil, ikke i dette anlægsregnskab.

Det samlede anlægsregnskab fremgår af tabellen herunder.

9345000010 Tagrenovering – ældreboliger ved Svaleparken				
Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
05.12.2022, punkt 475	13.300	5.500	7.500	
Rådighedsbeløb i alt	13.300	5.500	7.500	
Forbrug i alt	10.607	4.564	6.043	
Afvigelse	-2.693	936	-1.457	
Procentafvigelse	-20%	-17%	-19%	

Økonomi

Anlægsregnskabet udviser et mindre forbrug på kan 2,7 mio. kr., svarende til ca. 20% af anlægsbevillingen, og det betyder samtidig at tilskuddet fra Byggeskedefonden og lånoptagelsen vil være reduceret, således at udgifter og indtægter balancerer.

Punkt 27: Anlægsregnskab for Center Åbakken

00.32.04-P19-4-25

Resumé

Der aflægges regnskab for ombygning på Center Åbakken, der blev gennemført med henblik på optimeret drift og finansieret ved reduktion af driftsbevillingerne.

Ved en fejl er der aldrig blevet aflagt anlægsregnskab herfor, hvorfor sagen først fremlægges nu.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via omsorgsudvalget og økonomiudvalget

1. at anlægsregnskabet for anlægsbevillingen til Center Åbakken godkendes

Beslutning fra Omsorgsudvalget, den 3. februar 2025, punkt 14:

Indstilles godkendt.

Kasper Fuhr Christensen deltog ikke under punktet.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Med henblik på at sikre en bedre udnyttelse af personaleressourcerne blev der i 2014 givet en anlægsbevilling til forbedring af adgangsforholdene på Center Åbakken.

Årsagen var at centret er opbygget med mindre boenheder, hvor de daværende adgangsforhold mellem boenhederne forhindrede dette.

Derfor blev der med bevillingen etableret to sammenhængende gange og opholdsarealer mellem 4 boenheder.

Ombygningen blev billigere end forventet, og det samlede forbrug udgør 1.942.000 kr. mod bevillingen på 3 mio. kr. Der var efter ombygningen overvejelser om andre bygningsmæssige ændringer, hvis det blev skønnet, at der kunne optimeres yderligere, men dette har ikke været skønnet muligt.

Restbevillingen er tidligere tilbageført til kassen i forbindelse med overførslerne mellem årene, men ved en fejl er der aldrig fremlagt anlægsregnskab for projektet, hvilket der derfor gøres med denne sag.

9245000007 Center Åbakken				
Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
19.05.2014, punkt 156	3.000		0	3.000
Rådighedsbeløb i alt	3.000		0	3.000
Forbrug i alt	1.942		0	1.942
Afvigelse	1.058		0	1.058
Procentafvigelse	-35%		0	-35%

Økonomi

Anlægsregnskabet udviser et samlet overskud på 1.058.000 kr. som tidligere er tilbageført til kassen i forbindelse med overførsler mellem årene.

Punkt 28: Forlængelse af vej i erhvervsbyggemodningen Metervej i Sdr. Borup - bevillingsansøgning

05.01.02-P20-19-20

Resumé

For fremadrettet at kunne tilbyde erhvervsgrunde i Erhvervsområde Sdr. Borup, er det nødvendigt at anlægge en ny stikvej til den eksisterende Metervej.

Der er udarbejdet overslag over projektet for forlængelse af vejen og inkl. rådgivning og tilsyn forventes udgifterne at blive 9 mio. kr.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at der til forlængelse af vej ved Metervej afsættes et rådighedsbeløb på 9 mio. kr. i 2025 finansieret af ramme til byggemodning, erhvervsformål
2. at der til forlængelse af vej ved Metervej gives en anlægsbevilling på 9 mio. kr. svarende til det afsatte rådighedsbeløb.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 30. januar 2025, punkt 17:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

For fremadrettet at kunne tilbyde erhvervsgrunde i Erhvervsområde Sdr. Borup, er det nødvendigt at anlægge en ny stikvej til den eksisterende Metervej. Erhvervsområdet er omfattet af lokalplan 523.

For at kunne vejbetjene området skal vejen anlægges som vist i kortbilag 1.

Der er udarbejdet overslag over projektet for forlængelse af vejen og inkl. rådgivning og tilsyn forventes udgifterne at blive 9 mio. kr.

Økonomi

Der er udarbejdet overslag for projektet og inkl. rådgivning og tilsyn forventes udgifterne at blive 9 mio. kr.

Der søges om rådighedsbeløb på 9 mio. kr. i 2025 finansieret af ramme til byggemodning, erhvervsformål og anlægsbevilling svarende til rådighedsbeløbet.

Bilag

Kortbilag 1

Punkt 29: Den Grønne Treparts betydning for Kommuneplanrevision 2025

01.02.03-P15-19-21

Resumé

Arbejdet med Kommuneplan 2025 blev sat i gang den 2. maj 2024 af erhvervs- og planudvalget. Kommuneplanrevisionen har sit primære ophæng i de beslutninger, der er truffet i forbindelse med Planstrategi 2022, herunder politiske ønsker samt nødvendige og hensigtsmæssige opdateringer.

Kommuneplan 2025 forventes vedtaget i indeværende byrådsperiode. Efter Folketingets vedtagelse af Rammeaftale, om implementering af et Grønt Danmark, vurderer forvaltningen det mest hensigtsmæssigt at justere revisionens indhold og omfang.

Forvaltningen forventer, at rammeaftalen om, et Grønt Danmark, vil få stor betydning for alle kommuneplanens temaer i det åbne land. Folketinget har endnu ikke besluttet, hvordan rammeaftalen konkret giver kommunerne bemyndigelse og økonomi til at effektuere omlægningen. Det anbefales derfor at lade de temaer, der vedrører det åbne land afvente.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget

1. at kommuneplanrevision 2025 kun omfatter en revision af kommuneplanens temaer i byerne,
2. at der igangsættes udarbejdelse af et Tematillæg til Kommuneplan 2025 for implementering af den Grønne Trepart

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 30. januar 2025, punkt 20:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Med Planstrategi 2022 besluttede Byrådet, at der skulle udarbejdes en fuld revision af Kommuneplanen i 2025. Den 18. november 2024 indgik Regeringen og Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre en rammeaftale, om implementering af et Grønt Danmark, med afsæt i den Grønne Treparts anbefalinger, for omlægning af arealer i det åbne land.

Partierne er enige om, at ca. 10 procent af Danmarks samlede areal omlægges til natur og skov frem mod 2045 med aftalens samlede elementer. Arealomlægningen indebærer bl.a. udtagning af 140.000 hektar kulstofrige lavbundslande, plantning af 250.000 hektar ny skov samt støtte til øvrig arealomlægning, herunder vådområder og ekstensivering samt 100.000 hektar urørt skov.

Forvaltningen vurderer, på baggrund af Folketingets vedtagelse af rammeaftalen om et Grøn Danmark, at revisionen af kommuneplanen bør opdeles i to. Det betyder, at der ved vedtagelse af Kommuneplan 2025 revideres følgende temaer:

- Byer og byggeri
- Detailhandel
- Erhverv
- Vej og trafik
- Miljø og tekniske anlæg
- Kulturarv (udelukkende i forhold til bymæssige udpegninger og SAVE-registreringer)

Umiddelbart herefter igangsættes planlægning for et Tematillæg til Kommuneplan 2025, som hovedsageligt reviderer temaerne i det åbne land, med fokus på implementering af Folketingets rammeaftale til et Grønt Danmark. Her indstiller forvaltningen til at følgende temaer revideres:

- Skovrejsning
- Lavbund

- Bæredygtig energi
- Turisme og fritid, herunder sommerhusområder
- Vand og klimatilpasning
- Natur, landskab og ressourcer
- Kulturarv, herunder værdifulde kulturmiljøer i det åbne land

Det er forvaltningens samlede vurdering, at ændringen ikke får indflydelse på Byrådets overordnede strategiske målsætning, som følger af Planstrategi 2022:

”Byudvikling og udviklingen af infrastruktur, offentlig service, velfærdsfunktioner, institutioner, arealer til fritidsformål mv. skal følges ad. Sammenhængende planlægning skaber rammerne for det gode liv, og der skal være mod til at tænke og investere i det lange perspektiv” (Planstrategi 2022).

Kommuneplanen er byrådets samlede plan for den fysiske udvikling. For hver kommune skal der foreligge en kommuneplan for en periode på 12 år, der fastlægger de overordnede mål og retningslinjer. Kommuneplanen revideres helt eller delvist hvert fjerde år.

Den politiske forankring skabes ved at udvalgte temaer fremlægges for erhvervs- og planudvalget. Der er som udgangspunkt lagt op til to møder for hver plan. Et afholdes i forbindelse med udarbejdelsen af kommuneplanforslaget og et efter offentlighedsfasen. Det sidste skal sætte retningen for behandlingen af høringssvar.

Tidsperspektiv

Revisionen af kommuneplanens temaer i byerne forventes fremlagt som forslag i april 2025 med en offentlig høring på 8 uger. Det forventes, at Kommuneplan 2025 kan fremlægges til endelig vedtagelse i oktober 2025.

Udarbejdelse af Tematillæg for implementering af et Grønt Danmark forventes igangsat primo 2025 og forventes vedtaget ultimo 2025.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Punkt 30: Status for udsatte boligområder i Randers 2024

00.01.00-P20-1-19

Resumé

Den 1. december 2024 blev Social- og Boligstyrelsens nye lister over udsatte boligområder, parallelsamfund og forebyggelsesområder offentliggjort.

I Randers er Glarbjergvej-området udgået af listen over udsatte boligområder. Det betyder, at der ikke længere er en øvre grænse for daginstitutionernes optag af børn med adresse i Glarbjergvej-området. Glarbjergvej-området er i stedet kommet på statens liste over såkaldte forebyggelsesområder. Her er der fortsat krav om, at kommunen skal undgå at foretage social boliganvisning til boligområdet, samt at kommunen skal fastsætte kriterier vedrørende uddannelse og beskæftigelse, der giver boligsøgende i job og uddannelse fortrinsret på ventelisten.

Gl. Jennumparken fastholder status som udsat boligområde som følge af høj andel beboere uden for arbejdsmarkedet samt høj andel med grundskole som højeste uddannelse.

Hermann Stillingsvej-området er kommet under 1000 beboere og er derfor ikke omfattet af parallelsamfundslovgivningen. Ellers ville boligområdet være kommet på listen over udsatte boligområder på grund af en høj andel af dømte samt en høj andel af beboerne, der står uden for arbejdsmarkedet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget og erhvervs- og planudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 30. januar 2025, punkt 21:

Indstilles taget til efterretning.

Beslutning

Indstilles taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Folketinget vedtog i 2018 en række lovændringer på baggrund af de politiske aftaler vedrørende parallelsamfundsindsatsen.

Der blev fastsat følgende fire socioøkonomiske kriterier:

1. Andelen af beboere i alderen 18-64 år, der er uden tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse, overstiger 40 pct. opgjort som gennemsnittet over de seneste 2 år.
2. Andelen af beboere dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer udgør mindst 3 gange landsgennemsnittet opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.
3. Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grunduddannelse, overstiger 60 pct. af samtlige beboere i samme aldersgruppe.
4. Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området (eksklusive uddannelsessøgende) er mindre end 55 pct. af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen

Opfylder et alment boligområde med flere end 1000 beboere to eller flere af disse kriterier betegnes området som et "udsat boligområde".

Såfremt andelen af indvandrere og efterkommere samtidig udgør mere end 50 % af beboerne, betegnes området tillige som "parallelsamfund". Har et boligområde været i kategorien "parallelsamfund" i 5 år, bliver det et "omdannelsesområde", og der er krav om at reducere antallet af almene familieboliger med 60 % - eksempelvis ved nedrivning, salg eller omdannelse.

Det kan have vidtgående konsekvenser for et boligområde, lokalsamfundet, institutioner og skoler, når et boligområde bliver betegnet som udsat boligområde eller parallelsamfund.

Status over udsatte boligområder pr. 1. december 2024

Hvert år den 1. december offentliggør Social- og Boligstyrelsen nye lister over parallelsamfund og udsatte boligområder.

På landsplan er antallet af udsatte boligområder faldet fra 19 boligområder i 2023 til 12 boligområder i 2024. I 2019 var der på landsplan 40 udsatte boligområder. De udsatte boligområder var i 2019 fordelt på 21 kommuner. I 2023 gjaldt det 14 kommuner og i 2024 er der 9 kommuner tilbage med udsatte boligområder.

Ud af de 12 udsatte boligområder er 8 samtidig karakteriseret som parallelsamfund, hvilket er et fald fra 12 i 2023.

Af de 12 udsatte boligområder gælder det kun for 5 af boligområderne, at andelen udenfor arbejdsmarkedet overstiger grænsen på 40 %. Blandt dem er Gl. Jennumparken i Randers det boligområde, der på årets liste har landets højeste andel af beboere uden for arbejdsmarkedet, også medregnet parallelsamfunds- og omdannelsesområder.

Det gælder for alle 12 udsatte boligområder, at der er flere end 60 %, der har grundskole som højest fuldførte uddannelse.

8 af de udsatte boligområder ligger over grænsen for andelen af dømte og kun to boligområder for indkomstkriteriet. Gl. Jennumparken i Randers slår ikke ud på nogle af de to sidstnævnte kriterier, og har den laveste andel dømte blandt de 12 udsatte boligområder.

Forebyggelsesområder

Staten indførte i 2021 en ny kategori af almene boligområder – såkaldte forebyggelsesområder, hvortil kommunen ikke må anvende den sociale boliganvisning. Det er boligområder med flere end 1000 beboere, hvor minimum 30 % af beboerne er indvandrere eller efterkommere med ikke-vestlig baggrund, og som samtidig ligger højt på to eller flere af de fire socioøkonomiske kriterier. Grænserne for kriterierne ligger lavere end for udsatte boligområder. Der er 63 forebyggelsesområder på landsplan pr. 1. december 2024, en stigning fra 56 i 2023. Stigningen skyldes de mange boligområder, der er kommet af listen over udsatte boligområder, som nu omfattes af kriterierne for forebyggelsesområder.

Status i Randers Kommune pr. 1. december 2024

Status pr. 1. december 2024 er at Glarbjergvej-området er udgået af listen over udsatte boligområder og er i stedet blevet et forebyggelsesområde. Gl. Jennumparken er fortsat et udsat boligområde på grund af en høj andel af beboere uden for arbejdsmarkedet og høj andel af beboere uden uddannelse.

Tabellen nedenfor viser boligområdernes status i Randers Kommune for de tre boligområder, som staten monitorerer på.

Område	Beboere (+1000) 1. januar 2024	Uden for arb.marked > 40 pct. År 2022-23	Dømte > 2,12 % År 2022-23	Kun grundskole > 60 pct. 1. jan 2024	Gns. Indkomst < 55 pct År 2023	E & I ikke-vestlige > 50 pct. 1. jan 2024
Jennumpar- ken	1270	42,8	1,24	61,5	56,8	44,1
Glarbjergvej	1378	37,7	1,07	56,9	61,0	34,0
Hermann Stillings Vej	976	44,2	2,21	51,6	58,3	19,3

Tabel: Status for parallelsamfunds-kriterier i 2024 for Randers Kommune. Røde markeringer angiver, at boligområdet er omfattet af det pågældende parallelsamfunds-kriterium. De gule markeringer angiver, at niveauet er mindre end 5 %-point fra kriteriegrænsen. Grønne markeringer angiver, at niveauet er mere end 5 %-point fra kriteriegrænsen. I forhold til andelen af dømte er alt under kriterie-grænsen dog markeret gult, da det er meget små tal og meget få personer, der kan bringe et boligområde over kriteriegrænsen.

Glarbjergvej-området

Glarbjergvej-området har de tidligere år været på udsatte-listen på grund af en høj andel af beboere uden for arbejdsmarkedet samt en høj andel uden uddannelse. Der er sket et markant fald på begge kriterier siden sidste år, og boligområdet ligger nu under kriteriegrænserne for alle fem parallelsamfundskriterier.

Kriteriegrænsen for andelen uden for arbejdsmarkedet er på 40 %. I Glarbjergvej-området var andelen i 2023 faldet til 40,6 %. Det var et markant fald i forhold til de forrige tre år (2020-2022), hvor andelen har ligget mellem 44,0 - 44,6 %. I 2024 er andelen faldet yderligere til 37,7 %. Det markante fald de sidste to år skyldes, at der i 2022 og 2023 var indført kombineret udlejning, der betød et stop for indflytning af en række målgrupper på offentlig forsørgelse. Tallene for 2024 er opgjort som gennemsnittet for netop 2022 og 2023. Aftalen mellem kommunen og boligorganisationerne om kombineret udlejning ophørte den 1. december 2023.

Staten offentliggør den 1. december også en liste over boligområder, hvor kombineret udlejning kan anvendes. Det gælder boligområder over 1000 beboere, hvor mere end 40 % er uden for arbejdsmarkedet. Glarbjergvej-området er ikke længere på denne liste, hvorfor kombineret udlejning ikke længere kan anvendes. Dermed risikerer andelen uden for arbejdsmarkedet at stige i boligområdet. Det kræver derfor fortsat fokus og indsats at forebygge, at Glarbjergvej-området atter kommer på statens liste for udsatte boligområder.

Andelen uden uddannelse (30-59 år) er faldet til 56,9 % i Glarbjergvej-området, hvor kriteriegrænsen er på 60 %.

Andelen af dømte er ligeledes faldet i Glarbjergvej-området, fra 1,57 % i 2023 til 1,07 % i 2024. Som følge af aftalen mellem kommune og boligorganisationer blev der i 2022 indført stop for indflytning af dømte og krav til boligsøgende om at vise straffeattest i to de udsatte boligområder. Den fulde effekt af dette kan netop ses i 2024-tallene, hvor det er

gennemsnittet for 2022 og 2023, der er beregningsgrundlaget. Eftersom Glarbjergvej-området ikke længere er et udsat boligområde, er der ikke længere hjemmel til at fastholde et stop for indflytning af dømte.

Til trods for et fald i andelen uden for arbejdsmarkedet og andelen uden uddannelse, så er der sket en lille tilbagegang i forhold til indkomstkriteriet, idet indkomstfremgangen ikke er fulgt med udviklingen i gennemsnitsindkomsten i regionen.

Glarbjergvej-området er nu optaget på statens liste over såkaldte forebyggelsesområder, hvor der gælder regler om at den kommunale boliganvisning fortsat skal undgå at anvise visse målgrupper til boligområdet. Desuden er der fortsat krav om obligatorisk fleksibel udlejning, hvor kommunen skal fastsætte kriterier vedrørende uddannelse og beskæftigelse, der kan give boligsøgende i job og uddannelse fortrinsret på ventelisten. Vedlagte bilag er Social- og Boligstyrelsens officielle henvendelse til Randers Kommune om at Glarbjergvej-området skrifter status til forebyggelsesområde.

Der vil fortsat være krav om obligatoriske sprogpøver før oprykning i 1. klasse for elever på skoler, hvor mindst 30% af eleverne bor i områder, der inden for de seneste tre år har været udpeget på listen over udsatte områder. Dette er tilfældet for Nørrevangsskolen.

Gl. Jennumparken

Der kan konstateres en positiv udvikling i andelen af beboere uden for arbejdsmarkedet, andelen uden uddannelse samt andelen af dømte, idet der er sket et fald på alle tre parametre. Andelen udenfor arbejdsmarkedet er faldet år for år og var i 2024 på 42,8 %. I 2023 var den 43,4 %. Selvom der er tale om et fald, så er Gl. Jennumparken nu det udsatte boligområde i Danmark, der har den højeste andel beboere uden for arbejdsmarkedet, inklusiv parallelsamfunds- og omdannelsesområderne.

Andelen uden uddannelse (30-59 år) er faldet til 61,5 %, hvor den i 2023 var på 63,0 %. Boligområdet er således kun 7 personer over ”vippen” på dette kriterium, hvor grænsen er på 60 %.

Andelen af dømte er i 2024 faldet til 1,24 % fra 1,46 % i 2023.

Gl. Jennumparken er hvert år kommet tættere på kriteriegrænsen for indkomst. Ikke fordi gennemsnitsindkomsten er blevet lavere, men fordi den er blevet relativt lavere set i forhold til gennemsnitsindkomsten i regionen. Boligområdet er i 2024 kun 1,8 %-point fra at ”slå ud” på indkomst-kriteriet.

Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund har i Gl. Jennumparken tidligere ligget tæt på 50 % grænsen, der kan flytte et udsat boligområde til kategorien parallelsamfund. Andelen har siden 2018 været faldende og var i 2023 på 42,8 %, men er i 2024 steget til 44,1 %.

Hermann Stillingsvej-området

Hermann Stillingsvej-området har hvert år siden 2018 været tæt på at blive et udsat boligområde. Andelen af beboere uden for arbejdsmarkedet har hvert år ligget over kriteriegrænsen på 40 % og er i år på 44,2 %, hvilket er højere end Gl. Jennumparken. Et boligområde bliver et udsat boligområde, hvis det ligger over grænsen for mindst to kriterier og har flere end 1000 beboere. Andelen af dømte i Hermann Stillingsvej-området har gennem flere år været stigende og meget tæt på kriteriegrænsen på tre gange landsgennemsnittet. I 2024 er andelen af dømte på 2,21% og overstiger dermed grænsen på 2,12 %. Hermann Stillingsvej-området kandiderer derfor til at blive endnu et udsat boligområde, men idet beboertallet er faldet til 976 personer, falder boligområdet ud af parallelsamfundslovgivningen.

I forhold til uddannelsesniveau er der tale om en marginal fremgang i forhold til sidste år, mens det forholder sig modsat for indkomstkriteriet.

Status for daginstitutionerne i det nordlige Randers

Daginstitutioner må ifølge lovgivningen maksimalt indskrive 30 % børn, der bor i et udsat boligområde, og det har de seneste år presset daginstitutionerne i den nordlige del af Randers. Samtidig skaber det en uhensigtsmæssig og kontraproduktiv udvikling, der hæmmer intentionen om at skabe en mere mangfoldig beboersammensætning, hvis det ikke er muligt at få passet børn i lokale daginstitutioner.

Tre daginstitutioner har i en femårig overgangsperiode fået dispensation fra reglerne om maksimalt 30% nyoptagne børn fra udsatte boligområder; Børnehuset Jennumparken, KFUMs institutioner og Den selvejende daginstitution Glentevej. Dispensationen indebærer, at andelen skal reduceres år for år og den udløber helt ved udgangen af 2024. I 2023 måtte der maksimalt optages 40 % børn med adresse i et udsat boligområde, i 2024 var det 35 % børn og fra 1. januar 2025 det er 30 %, som loven foreskriver. Det er derfor særdeles positivt, at det 1. december 2024 er lykkedes at få det største af boligområderne af udsatte-listen.

Samarbejdet mellem boligorganisationer og kommune

Boligorganisationerne og Randers Kommune har et tæt strategisk samarbejde omkring udviklingen af boligområderne set i sammenhæng med den øvrige by. Det sker med afsæt i den boligsociale helhedsplan for Randers, hvor byrådet den 27. januar 2025 har behandlet forslag til en ny boligsocial helhedsplan for 2025-29. Bestyrelsen for den boligsociale helhedsplan arbejder med et bystrategisk perspektiv, blandt andet ud fra visionen om at Randers skal være en by i balance og en by uden udsatte boligområder.

I 2025 skal rammeaftalen vedrørende udlejning og anvisning mellem boligorganisationer og Randers Kommune revideres. I den forbindelse vil byrådet blandt andet skulle tage fornyet stilling til udlejningskriterier for fleksibel udlejning samt eventuelle andre redskaber i almenboligloven.

Økonomi

Der er ikke økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Randers Glarbjerg-området foreb. område.docx

Punkt 31: Forespørgsel om mulighed for frisørsalon - Krstrupvej 44, 8960 Randers SØ

01.02.03-P15-9-24

Resumé

Forvaltningen har været i dialog med ejeren af en frisørsalon om muligheden for at etablere en frisørsalon på ejendommen Krstrupvej 44 8960 Randers SØ.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til erhvervs- og planudvalget

1. at forespørgslen ikke imødekommes.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 30. januar 2025, punkt 22:

Godkendt med 4 stemmer for og 3 stemmer imod. Imod stemte Claus Berggren, Daniel Madie og Anders Henrik Jensen.

Anders Henrik Jensen begærede sagen i byrådet med standsningsret.

Beslutning

Udvalgets indstilling indstilles godkendt med 6 stemmer for og 3 stemmer imod. Imod stemte Venstre og Socialistisk Folkeparti.

Et ændringsforslag fra Venstre om, at der gives tilladelse til, at der kan drives den ønskede frisørsalon på Krstrupvej 44, med henblik på, at der ved revidering af Kommuneplan 2025 sker en udvidelse af Bydelscenter Krstrup blev forkastet med 3 stemmer for og 6 stemmer imod. For stemte Venstre og Socialistisk Folkeparti.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har modtaget en forespørgsel om muligheden for at etablere en frisørsalon med 5-8 ansatte i en eksisterende bolig på Krstrupvej 44, Randers SØ. Ejendommen er omfattet af kommuneplanens rammeområde 1.04.B.13, som fastlægger anvendelsen til åben-lav boligbebyggelse, fællesanlæg og institutioner til dækning af bydels behov.

Området er ikke lokalplanlagt, og liberale erhverv er kun tilladt som enkeltmandsvirksomheder i egen bolig.

Den foreslåede frisørsalon opfylder ikke kravene for liberalt erhverv i boligområder, da der er tale om en virksomhed med ansatte. Samtidig er Krstrupvej ikke udpeget som en primær trafikvej og er dermed ikke strategisk prioriteret til større liberale erhverv jævnfør den gældende Kommuneplan 2021.

To mulige tilgange til at muliggøre frisørsalonen er blevet vurderet:

1. En udvidelse af det nærliggende centerområde - 1.04.C.2 Bydelscenter Krstrup
2. Udlæg til blandet bolig og erhverv enten som udlæg i forlængelse af det nærliggende centerområde, eller som større forlængelse af rammeområde 1.04.BE.6 - Århusvej - Krstrupvej, som er udlagt til blandet bolig og erhverv.

En ændring til centerområde eller blandet bolig og erhverv vil skabe flere erhvervsmuligheder, som kan muliggøre den ønskede frisørsalon, men kan ikke anbefales alene af denne årsag. Generelt bør kommuneplanændringer have ophæng i større strategiske overvejelser om den fysiske udvikling i et givent område.

En udvidelse af centerområdet "bydelscenter Krstrup" eller det blandede bolig- og erhvervsområde ved Århusvej kan f.eks. underminere intentionen om at samle og koncentrere by- og servicefunktioner i de tilegnede og udpegede områder. Synergieffekt mellem handlende og serviceerhverv risikerer at udeblive.

En udvidelse langs Krstrupvej vil desuden omfatte flere u-relaterede tilstødende ejendomme for at kunne nå Krstrupvej 44. De andre ejendomme vil i en sådan forbindelse opnå de samme udvidede bebyggelsesmuligheder og anvendelsesmuligheder, men også det ændrede vurderingsgrundlag for den enkelte ejendom. Der er således tale om en gennemgående ændring af den fysiske udvikling i området.

Det kan give anledning til miljøpåvirkninger, som beboere og naboer til Kristrupvej ikke hidtil har kunnet forvente i kraft af områdets eksisterende karakter og nuværende planlægning som åben-lavt boligområde.

En ændring af kommuneplanlægning for området kan f.eks. i den henseende medføre risiko for indblik- og skyggegener fra en ny tæt, og mere intensivt udnyttet bebyggelse. Derudover kan mere erhverv langs Kristrupvej afføde forøget trafikbelastning, parkerings- og støjgener som vejen og området ikke har kapacitet til. I relation til det skal det igen nævnes at Kristrupvej ikke er klassificeret som primær trafikvej og dermed vurderet til at understøtte mere liberalt service- og kontorerhverv.

I trafikanalysen fra Kristrup fra 2021 blev Kristrupvej nævnt flere gange af borgerne som en utryk og belastet vej, med manglende sikkerhed for cyklister og gode parkeringsmuligheder.

Derfor anbefales det ikke at imødekomme forespørgslen alene for at etablere frisørsalonen.

Efter udvalgets behandling af sagen, oplyser forvaltningen, at borgeren har henvendt sig og præciseret at der alene vil være tale om 1 – 3 ansatte. Dette forhold ændrer dog ikke, at den foreslåede frisørsalon ikke opfylder kravene til liberalt erhverv i boligområder, da der alene kan etableres enkeltmandsvirksomheder i denne type områder. Dermed kan der med den gældende planlægning kun etableres en virksomhed med ejeren ansat, hvorfor det er underordnet, hvorvidt der er tale om 1 eller 8 ansatte.

Forespørgsel og vurderinger er uddybet i vedlagte bilag.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Notat_Kristrupvej 44.docx

Punkt 32: Lukket: Salg af fast ejendom

13.06.02-G10-6-23

Indstilles godkendt.

Punkt 33: Ekstra anlægsbevilling, cykelsti langs Hammelvej

05.04.00-Ø39-1-23

Resumé

Byrådet bevilgede i september 2023 midler til et anlægsprojekt kaldet "Cykelsti langs Hammelvej", som statens cykelpulje havde givet tilsagn om støtte til. Projektet indeholder enkeltrettede cykelstier i begge sider af vejen samt venstresvingsbaner ved Haslund til Møllevangsvej og Værum til Nørgårdsvej.

Forvaltningen har nu i samarbejde med en rådgiver udarbejdet et skitseprojekt og anlægsoverslag for enkeltrettede cykelstier, men også for en dobbeltrettet cykelsti langs Hammelvej. Begge overslag viser, at projektet ikke kan gennemføres inden for bevillingen.

Forvaltningen søger derfor om en tillægsbevilling til at udføre et ændret projekt i form af dobbeltrettet cykelsti langs Hammelvej under forudsætning af, at Vejdirektoratet godkender en projektændring.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at udvalget beslutter, at cykelprojektet "Cykelsti langs Hammelvej" anlægges som en dobbeltrettet cykelsti.
2. at der til cykelprojektet "Cykelsti langs Hammelvej" afsættes et ekstra rådighedsbeløb til en udgift på 1,2 mio. kr. i 2025 og 1,3 mio. kr. i 2026, finansieret af rammen til anlæg af cykelstier
3. at der til cykelprojektet "Cykelsti langs Hammelvej" gives en tillægsbevilling på 2,5 mio. kr. svarende til det afsatte rådighedsbeløb.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 28. januar 2025, punkt 11:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet bevilgede i september 2023 (25/9-23 sag nr. 322) midler til anlæg af enkeltrettede cykelstier langs Hammelvej samt venstresvingsbaner ved Haslund til Møllevangsvej nordøst og Værum til Nørgårdsvej på i alt 12 mio. kr. Vejdirektoratet havde givet tilsagn om støtte på 6 mio. kr. til cykelprojektet "Cykelstier langs Hammelvej" svarende til 50 pct. af projektets budget.

Projektets formål er at skabe mere sikre forhold for cykeltrafik mellem Randers og Værum. Projektet vil henvende sig både til cyklende pendlere, skoleelever, brugere af Ulvehøj Idrætscenter i Haslund og fritidsaktiviteter i Værum. Samkørselsplads, superstoppested for x-busser, skole og fritidsaktiviteter vil blive stimæssigt forbundet med landsbyen Værum til gavn for mange daglige brugere af disse faciliteter. Den trafikfarlige skolevej mellem Værum og Haslund fjernes, så skoleelever kan blive selvtransporterende.

Forvaltningen har nu i samarbejde med rådgiver udarbejdet skitseprojekt og anlægsoverslag for enkeltrettede cykelstier, men også for dobbeltrettet cykelsti langs Hammelvej. Begge overslag viser, at projektet ikke kan gennemføres inden for bevillingen. De enkeltrettede cykelstier har et anlægsoverslag på ca. 17,3 mio. kr., mens en dobbeltrettet cykelsti har et overslag på ca. 13,5 mio. kr. I overslagene er ikke medregnet arkæologi, arealerhvervelse, landinspektør, eventuel belysning, geoteknik og blødbundsudskiftning og ledningsomlægninger. Til dette tillægges en ekstra buffer på 1 mio. kr. Siden budgetoverslaget blev udarbejdet har forvaltningen oplevet prisstigninger på anlægsprojekter bl.a. på baggrund af brændstofstigninger og ekstraordinært stigende materiale priser grundet krigen i Ukraine, hvilket er et generelt billede for anlægsbranchen og som andre kommuner også har erfaret med deres anlægsprojekter i samme periode.

For at kunne gennemføre projektet vil forvaltningen foreslå, at cykelstien bliver anlagt som en dobbeltrettet cykelsti, men at venstresvingsbaner og krydsningsheller fortsat etableres. For at øge trafikikkerheden ved Møllevangsvej sydvest

etableres endnu en krydsningshelle der.

Projektændringen er under forudsætning af at Vejdirektoratet godkender det ændrede projekt.

Skitseprojektet er vedlagt som bilag.

Økonomi

Den samlede økonomi til cykelprojektet ”Cykelsti langs Hammelvej” med en dobbeltrettet cykelsti beløber sig til i alt 14,5 mio. kr. inkl. en ekstra buffer på 1 mio. kr.

Vejdirektoratets cykelpulje vil støtte med 6 mio. kr., Byrådet har tidligere bevilget 6 mio. kr. til projektet.

Med denne sag søges om tillægsbevilling på 2,5 mio. kr. i form af rådighedsbeløb på 1,2 mio. kr. i 2025 og 1,3 mio. kr. i 2026 finansieret af rammen til cykelstier samt anlægsbevilling svarende til de afsatte rådighedsbeløb.

Bilag

Bilag 1 Enkeltrettede cykelstier på Hammelvej - del 1

Bilag 2 Enkeltrettede cykelstier på Hammelvej - del 2

Bilag 3 Enkeltrettede cykelstier på Hammelvej - detalje 1

Bilag 4 Enkeltrettede cykelstier på Hammelvej - detalje 2

Bilag 5 Dobbeltrettede cykelstier på Hammelvej - del 1

Bilag 6 Dobbeltrettede cykelstier på Hammelvej - del 2

Bilag 7 Dobbeltrettede cykelstier på Hammelvej - detalje 1

Bilag 8 Dobbeltrettede cykelstier på Hammelvej - detalje 2

Punkt 34: Ombygning af toilet på Langå Station

83.00.00-Ø40-1-25

Resumé

Randers Kommune har siden 2021 varetaget driften af toilettet på Langå Station. I forbindelse med den gennemgribende renovering af Langå Stationsbygning, er der behov for at etablere en ny adgang til toilettet på stationen, hvis toiletfaciliteterne forsat skal være tilgængelige for alle.

Arbejdet indbefatter en renovering af de nuværende faciliteter samt etablering af en ny indgang direkte fra perronen ved spor 2. Forvaltningen har beregnet omkostningerne til 122.500 kroner, som kan finansieres gennem overskuddet fra de driftsmidler, der tidligere er afsat til toiletforholdene i budget 2021-2024.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget

1. at overskuddet fra de afsatte driftsmidler 2021-2024 til toiletfaciliteterne på Langå Station, anvendes til genetablering af toiletforholdene i den renoverede stationsbygning.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 28. januar 2025, punkt 13:

Indstilles godkendt med 5 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Frank Nørgaard og Anker Boje.

Anker Boje bemærkede følgende:

Det kan aldrig blive en kommunalopgave at renovere et toilet eller anden vedligehold, i en anden mands ejendom.

Beslutning

Indstilles godkendt med 7 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Østbroen og Ellen Petersen (A).

Sagsfremstilling

Randers Kommune har siden 2021 varetaget driften af toilettet på Langå Station. I forbindelse med den forestående totalrenovering af Langå Station, bliver afgangshallen fremover lukket for offentligheden. Det betyder at den eksisterende adgang til toiletfaciliteterne ikke kan anvendes af offentligheden. Arbejdet med at projektere og efterfølgende renovere bygningen er i gang, og DSB har derfor henvendt sig til Randers Kommune med en forespørgsel om, hvorvidt kommunen ønsker at etablere en ny adgang til toiletterne direkte fra perronen, så der fremadrettet forsat vil være offentlige toiletfaciliteter på Langå Station. En sådan løsning vil kræve en mindre renovering af de eksisterende toiletforhold samt en etablering af en ny indgang til toilettet direkte fra perronen ved spor 2.

Forvaltningen har udarbejdet et overslag over prisen på en genetablering af toiletforholdene med ny indgang fra perronen. Beregningen fremgår i sin helhed i bilag 1, men forventes at beløbe sig til 122.500 kroner.

Byrådet har tidligere ønsket at bevare toilettet på Langå Station og afsatte i forbindelse med budget 2021-24 midler til at drifte toilettet i form af årlig rengøring og vedligehold. Der er afsat ca. 80.000 kroner årligt.

I kraft af at toilettet er lukket ned i forbindelse med elektrificeringsarbejdet og den efterfølgende renovering af stationsbygningen, vurderer forvaltningen at toiletforholdene kan genetablers indenfor det allerede afsatte driftsbudget.

Godkender byrådet indstillingen hjemtages tilbud og genetableringen af toilettet med ny indgang fra perronen udføres i forbindelse med den øvrige renovering.

Økonomi

Overslag på ca. 122.500 kroner, der kan afholdes af driftsoverskuddet fra de driftsmidler, der blev afsat til toilettet i forbindelse med budget 2021-2024. Randers Kommune vil herefter fortsætte med at anvende driftstilskuddet til rengøring af toiletfaciliteterne på Langå Station.

Bilag

Bilag 1 - beregning på reetablering af toilet

Punkt 35: Vedrørende revurdering af to kvægbrug

00.01.10-P20-1-25

Resumé

Byrådet besluttede på byrådsmødet den 16. december 2024 at udsætte afgørelserne i to sager om revurdering af miljøgodkendelser af to kvægbrug på ubestemt tid.

Efter reglerne i husdyrbruglovgivningen skal miljøgodkendelser af kvægbrug imidlertid revurderes, hvis kvægbrugene medfører for høj belastning med ammoniak på følsomme naturområder. Der er ikke adgang til at fravige denne regel.

Forvaltningen bemærker, at kvægbrugene overskrider gældende kravværdier for udledning af ammoniak til relevante naturområder, og da byrådets tidligere beslutning om at udsætte revurderingerne ikke er lovmedholdelige, indstiller forvaltningen derfor, at byrådet træffer afgørelse om revurdering af miljøgodkendelserne.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at der træffes afgørelse om revurdering af kvægbrugenes miljøgodkendelser i overensstemmelse med lovgivningen, og
2. at det tages til efterretning, at forvaltningen vil sende sagen til vurdering og udtalelse ved relevant tilsynsførende myndighed, hvis byrådet ikke træffer beslutning om revurdering af miljøgodkendelserne.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 28. januar 2025, punkt 15:

1. at indstilles godkendt med 4 stemmer for og 2 stemmer imod. Anker Boje tog forbehold. Imod stemte Frank Nørgaard og Jens Peter Hansen.
2. at indstilles taget til efterretning

Udvalget besluttede at vedlægge et yderligere bilag til sagen.

Jens Peter Hansen stillede følgende ændringsforslag:

Det noteres, at forvaltningen ikke anser byrådets beslutning pr. 16. december 2024 som værende lovlig. Det noteres, at byrådets beslutning af DN er indbragt for Miljø- og Fødeklagenævnet. På baggrund af dette indstilles det besluttet at forvaltningen ikke foretager sig yderligere i sagen, indtil der foreligger en endelig afgørelse fra Miljø- og Fødeklagenævnet. Forslaget blev forkastet med 4 stemmer imod og 3 stemmer for. For stemte Frank Nørgaard, Anker Boje og Jens Peter Hansen.

Beslutning

1. at indstilles godkendt med 5 stemmer for og 4 stemmer imod. Imod stemte Venstre, Østbroen og Steen Bundgaard (A).

Et ændringsforslag fra Steen Bundgaard (A) om, at det indstilles, at byrådet beslutter, at forvaltningen ikke foretager sig yderligere i sagen, indtil der foreligger en endelig afgørelse fra Miljø- og Fødeklagenævnet blev forkastet med 4 stemmer for og 5 stemmer imod. For stemte Venstre, Østbroen og Steen Bundgaard (A).

Et ændringsforslag fra Østbroen om at betragte de to kvægbrug som samlede produktionsenheder og derfor skal der tages udgangspunkt i de nyeste bygninger i denne produktionskæde blev forkastet med 3 stemmer for og 5 stemmer imod. For stemte Venstre og Østbroen.

Steen Bundgaard (A) undlod at stemme.

2. at indstilles taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Opsummering

Byrådet besluttede på byrådsmødet den 16. december 2024 at udsætte afgørelserne i to sager om revurdering af miljøgodkendelser af to kvægbrug på ubestemt tid.

Forvaltningen bemærker imidlertid, at kvægbrugene overskrider gældende kravværdier for udledning af ammoniak til relevante naturområder, og at byrådets tidligere beslutning om at udsætte revurderingerne ikke er lovmedholdelige.

De to kvægbrug, som sagen vedrører, udleder hver især mere ammoniak til sårbare naturområder, end hvad der er tilladt ifølge lovgivningen. Miljøgodkendelserne skal derfor revurderes med nye grænser for, hvor meget ammoniak kvægbrugene hver især må udlede, samt tidspunkter for, hvornår disse grænser træder i kraft. Der er ikke adgang til at fravige lovens krav herom. I tiden fra, der er opnået kendskab til overskridelse af ammoniakkrav, og til, der sker revurdering af miljøgodkendelser, foreligger principielt ulovlige tilstande, som ikke kan lovliggøres på anden måde end ved revurdering.

Kommunen har pligt til at reagere på den ulovlige tilstand, i dette tilfælde ved at meddele afgørelser om revurdering af miljøgodkendelserne, og der foreligger ikke lovlig begrundelse for ikke at reagere eller for at udskyde revurderingerne.

I det følgende gennemgås det relevante retsgrundlag på området.

Juridisk grundlag for krav om revurderinger

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 48, at husdyrbrug, der er godkendt efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal revurderes, såfremt husdyrbruget ikke lever op til grænseværdierne for udledning af ammoniak efter §§ 27 og 28.

Der kan ikke ske frafald af kravet om revurdering, hvis et husdyrbrug ikke overholder grænseværdierne i §§ 27 og 28.

For så vidt angår de to kvægbrug, indtræder kravene om revurdering, da kvægbrugene ligger i nærheden af kategori 1-natur, som kun må belastes med 0,2 / 0,4 / 0,7 kg ammoniak /ha/år, afhængig af placering ift. andre husdyrbrug.

Det ene af husdyrbrugene belaster med 1,1 kg, hvor kravet er 0,2 kg.

Det andet husdyrbrug belaster med 1,1 kg., hvor kravet er kravet 0,4 kg.

Kravet om revurdering træder dermed i kraft, jf. husdyrbekendtgørelsens § 48, jf. §§ 27 og 28. Dette følger også eksplicit af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, hvorefter miljøgodkendelserne af husdyrbrug skal revurderes, hvis de ikke lever op til kravene for udledning af ammoniak.

Ofte vil det ikke være proportionalt at kræve grænseværdierne for ammoniak overholdt med det samme, hvorfor der kan udskydes til et senere tidspunkt. Det er i 2023 stadfæstet ved Højesteret, at fristen for kravets overholdelse kan fastsættes under hensyn til den forventede restlevetid for det pågældende husdyrbrug. Ved samme sag er stadfæstet, at der ved restlevetiden skal regnes fra husdyranlæggets etablering, medmindre der er gennemført renovering, der kan sidestilles med nyetablering. Forvaltningen har for de to kvægbrug fastsat videst mulige tidsfrister i overensstemmelse med Højesterets dom.

Der er til sagen vedlagt en oversigt over relevante bestemmelser om revurdering af kvægbrug.

Generelt om mulighed for udsættelse af afgørelser

Der findes ikke hjemmel til at frafalde kravet om revurdering, når først det er konstateret, at kravværdierne ikke er overholdt.

Ifølge den almindelige forvaltningsret kan offentlige myndigheder dog i særlige tilfælde vente med at træffe en afgørelse, hvis en sag ikke er tilstrækkeligt oplyst, herunder hvis sagens udfald afventer kommende lovgivning, praksis fra domstolene eller relevante administrative nævn. Der vil altid skulle foretages en konkret hensynsafvejning.

I sagerne om kvægbrugene har forvaltningen ventet med at træffe afgørelser om revurdering på grund af mangelfuld vejledning fra Miljøstyrelsen, og fordi ovennævnte sag ved Højesteret ikke var afgjort. Disse forhold har legitimeret at vente med at træffe afgørelse.

På nuværende tidspunkt foreligger dog klarhed med hensyn til begge forhold.

Mulighed for udsættelse i den konkrete sag - Trepartsaftalen

På byrådsmødet den 16. december 2024 blev der lagt betydelig vægt på udmøntningen af Trepartsaftalen. Det blev drøftet at udskyde afgørelserne om revurdering til det tidspunkt, forventeligt i 2025, hvor man ved, hvilke landarealer der udtages for drift.

Udmøntningen af Trepartsaftalen er dog ikke en lovlig begrundelse for at udskyde afgørelserne om revurdering. Det skyldes, at der ikke er lovgivningsmæssig sammenhæng mellem de krav, der skal stilles til udledning af ammoniak, eller tidspunktet for kravenes indtræden og den politisk indgåede Trepartsaftale. En politisk indgået aftale i Folketinget kan således ikke begrunde ændringer af afgørelser efter allerede gældende lovgivning.

Det blev ligeledes i byrådet drøftet, at husdyrbrugene ville være nødt til at flytte eksisterende drift over på nye ejendomme, og gør de det inden udmøntningen af Trepartsaftalen, kan de risikere at flytte til ejendomme med dyrkningsarealer, der senere udtages.

Husdyrbrugene er imidlertid ikke nødt til at flytte hele deres drift i forbindelse med revurderingerne. Begge udkast til afgørelser om revurdering indeholder differentierede tidspunkter for, hvornår de nye ammoniakkrav skal overholdes. Som eksempel er det først i 2042, at de strengeste krav for det ene husdyrbrug træder i kraft. Husdyrbruget har indtil da til at finde en ny placering - altså mange år efter det er kendt, hvilke arealer Trepartsaftalen tager ud af landbrugsdrift. Det er derfor ikke et sagligt hensyn at varetage i afgørelserne om revurdering, hvorfor sagen ikke lovligt vil kunne udsættes med denne begrundelse.

På byrådsmødet i december blev også drøftet et notat fra et konsulentfirma, der går ind i konkrete forhold om beregning af afskrivningsperiode og valget mellem at tage udgangspunkt i enten etableringstidspunktet for nyeste eller ældste staldbygninger. Firmaet ønsker, at hele anlægget beregnes fra nyeste staldbygning, hvilket vil give længst mulig tid til staldejerne for at overholde nye krav til ammoniak, mens der i udkastene til afgørelse om revurderinger er arbejdet med differentierede tidspunkter per enkelt staldbygning.

Forvaltningens metode er i overensstemmelse med Højesterets seneste praksis på området, jf. også ovenfor om sagen om restlevetid for anlæg.

Desuden blev det på byrådsmødet drøftet, at andre kommuner har en anden praksis og har udsat revurderinger. Forvaltningen er ikke bekendt med kommuner, der følger en sådan praksis.

Samlet set er det således forvaltningens vurdering, at der ikke er lovlig begrundelse for yderligere udsættelse af afgørelserne om revurderinger i sagerne, hvor kommunen positivt ved, at gældende ammoniakkrav ikke er overholdt.

Videre proces

Beslutter byrådet at træffe afgørelse om revurdering miljøgodkendelserne, hvilket på baggrund af lovgivningen er forvaltningens klare anbefaling, vil revurderingerne blive meddelt kvægbrugere.

Vælger byrådet at udsætte afgørelserne om revurdering, orienteres byrådet med denne sag om, at forvaltningen agter at sende sagen til vurdering ved relevant tilsynsførende myndighed.

Dette skyldes, at det som beskrevet er forvaltningens klare opfattelse, at en beslutning om at udsætte afgørelserne om revurdering er klart i uoverensstemmelse med lovgivningen.

I sådanne tilfælde gælder der en ulovfæstet pligt for forvaltningen til at gøre byrådet opmærksom på forholdet. Denne pligt er bl.a. beskrevet i en udtalelse fra Folketingets Ombudsmand (FOB 1999.170), som fastslår, at der gælder en almindeligt antaget pligt til at rådgive sine foresatte om ulovligheder eller sagligt set uforsvarlige forhold. Det er videre beskrevet i Forvaltningsret, 2. udgave, s. 192, af tidligere ombudsmand Hans Gammeltoft Hansen, at der for så vidt angår klart ulovlige ordrer, indtræder en pligt til ikke at udføre ordren.

Til illustration kan henvises til Farum-sagen, der blev stadfæstet af Østre Landsret i 2009, i hvilken forbindelse kommunaldirektør Leif Frimand Jensen blev idømt en betinget fængselsstraf for bl.a. ikke at have sagt fra over for borgmester Peter Brixtoftes ulovlige beslutninger og for at have tilsidesat sine pligter overfor Farum Kommune.

Desuden kan henvises til Moderniseringsstyrelsens, KL's og Danske Regioners kodeks om god adfærd i det offentlige (december 2017), s. 10, hvori det er beskrevet, at en medarbejder har både ret og pligt til at sige fra i tilfælde af klart ulovlige ordrer, herunder ordrer om at undlade at træffe en afgørelse, der efter lovgivningen er pligt til at træffe.

Til orientering har Danmarks Naturfredningsforenings afdeling i Randers klaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet over byrådets beslutning om at udsætte revurderingerne.

Efter behandlingen i Miljø- og Teknikudvalget har forvaltningen fundet det relevant at oplyse, at klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet pt. ligger til vurdering ved Randers Kommune. Dette skyldes, at klagen ifølge almindelig praksis om remonstration først skal sendes til den myndighed, der klages over, i dette tilfælde Randers Kommune. Kommunen skal da vurdere, om klagen giver anledning til ændring af det, der er klaget over, eller om klagen skal videresendes til relevant klagemyndighed sammen med sagens øvrige dokumenter.

Miljø- og Fødevareklagenævnet vil således først forholde sig til klagen, såfremt Randers Kommune beslutter at videresender denne.

Bilag

Oversigt over relevante bestemmelser om revurdering af kvægbrug

Udkast til revurdering - Volstrupvej 11

Udkast til revurdering - Østerkæret 10

Klage fra DN til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Agilix - Kommentarer til seneste udvikling i Randerssagen.docx

Punkt 36: Mulighed for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for byrådsmedlemmer

00.01.00-A26-14-24

Resumé

Med den seneste ændring af styrelsesloven er det blevet op til de enkelte byråd at beslutte, hvorvidt medlemmer af byrådet skal have adgang til erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste som alternativ til det faste vederlag.

Ordningen træder i kraft fra næste funktionsperiode - dvs. efter næste kommunalvalg - og har således virkning fra den 1. januar 2026.

Med denne sag skal byrådet beslutte, om det skal være muligt at få erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste.

Indstilling

Forvaltningen indstiller,

1. at det ikke skal kunne vælges at anmode om erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 20. januar 2025, punkt 19:

Sagen udsættes med henblik på yderligere oplysning.

Beslutning

Indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Østbroen.

Sagsfremstilling

Den grundlæggende vederlæggelse af byrådsmedlemmer består af et fast vederlag, som ydes til alle byrådsmedlemmer bortset fra borgmesteren.

Der består dog efter styrelseslovens § 16, stk. 5 en mulighed for, at et byrådsmedlem kan vælge at modtage erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste som alternativ til det faste vederlag. Ordningen medfører, at der mod en reduktion i det faste vederlag modtages erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Den tabte arbejdsfortjeneste omfatter da ethvert økonomisk tab, herunder f.eks. mistede feriepenge og pensionsbidrag, og erstatningen afregnes månedsvist bagud på baggrund af dokumentation fremsendt til forvaltningen.

Folketinget har den 12. december 2023 besluttet at ændre styrelsesloven således, at byrådet senest 6 måneder før funktionsperiodens udløb - dvs. senest den 30. juni 2025 - kan beslutte, hvorvidt det fortsat skal være en mulighed for byrådsmedlemmerne at anmode om erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste. Beslutning herom får virkning for den kommende funktionsperiode.

Det er således fremover op til det enkelte byråd at beslutte, om medlemmerne skal have adgang til at anmode om erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste. Beslutningen har bindende virkning for det kommende byråd. Samtidig er det besluttet at lade det være op til de enkelte kommuner at beslutte, om der skal stilles krav om fremlæggelse af revisorerklæring som dokumentation for den tabte arbejdsfortjeneste.

Af bemærkningerne til lovforslaget om at gøre ordningen valgfri fremgår bl.a., at KL har tilkendegivet, at ordningen med tabt arbejdsfortjeneste er utidssvarende, og at der opfordres til at fjerne muligheden for fremtidige medlemmer af byrådene. Til støtte for synspunktet har KL angivet, at det er vanskeligt at skaffe den fornødne dokumentation for at tildele erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, og at der medgår megen tid til det bureaukratiske i den forbindelse. Desuden har KL angivet, at vederlæggelse for byrådsmedlemmer, som har valgt erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, kan forekomme mindre gennemsigtigt og forudsigeligt for offentligheden, hvilket efter KL's opfattelse ikke harmonerer med KL's målsætninger om gennemsigtighed og forudsigelighed i den kommunale vederlæggelse.

Heroverfor har Danske Regioner tilkendegivet, at ordningen, som også kan anvendes i regionerne, anvendes af et væsentligt antal regionsmedlemmer. Danske Regioner har medgivet, at ordningen indebærer en administrativ byrde for

såvel det enkelte regionsmedlem som administrationen, og at ordningen kan lede til uigennemsi g tighed. Dog mener Danske Regioner, at ordningen bør bevares, fordi et væsentligt antal regionsmedlemmer anvender ordningen, og fordi den administrative proces kan gøres mindre tung ved den nye mulighed for at stille krav om uafhængige revisorerklæringer som dokumentation, hvilket tillige vil sikre uvildighed i forbindelse med opgørelse af kravene på erstatning. Desuden har Danske Regioner anført, at afskaffelsen af ordningen vil gøre det mindre attraktivt for nogle borgere at stille op til regionsrådene på grund af disses ansættelsesforhold.

I Randers Kommune har ordningen alene været anvendt i begrænset omfang, og i løbet af de sidste 10 år er der kun anmodet om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste fra 2 byrådsmedlemmer. Anmodningerne fra disse medlemmer har påkrævet en del administrative ressourcer i forvaltningen, som har gennemgået dokumentation i form af timesedler, skemaer m.v. og senere forelæggelse for revisionen.

Forvaltningen tilføjer, efter økonomiudvalgets behandling af sagen den 20. januar 2025, at en beslutning om, at der ikke kan opnås erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ikke påvirker 370 % rammen.

370 % rammen indebærer jf. vederlagsbekendtgørelsen, at byrådet kan beslutte indenfor en ramme af 370 % af borgmesterens vederlag, at yde udvalgsmedlemsvederlag samt vederlag til udvalgsformænd og udvalgsnæstformænd. Derudover tillige formand og næstformand for børn- og ungeudvalget, samt formanden for folkeoplysningsudvalget.

Økonomi

Aktuelt er der ikke byrådsmedlemmer, der har valgt ordningen erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Det er forvaltningens vurdering, at det over tid vil medføre en potentiel besparelse i form af administrative medarbejdertimer, hvis byrådet beslutter ikke at give muligheden for at anmode om erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste.

Punkt 37: Ældrerådsvalg 2025

84.12.00-A26-1-23

Resumé

Byrådet skal sørge for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år. Ældrerådets valgperiode udløber 31. december 2025, hvorfor der skal afholdes valg til ældrerådet i 2025.

Forvaltningen forelægger forslag til valgregler for ældrerådsvalet i 2025. På baggrund af drøftelser mellem forvaltningen og ældrerådet ønsker ældrerådet, at ældrerådsvalet afholdes som et kombineret brevstemme- og digitalt valg.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet, via ældrerådet og økonomiudvalget,

1. at byrådet beslutter det fremtidige antal ældrerådsmedlemmer, og at det indføres i Ældrerådets vedtægter, hvor mange medlemmer Ældrerådet skal bestå af,
2. at forslag til valgregler for ældrerådsvalg 2025 godkendes,
3. at udgifterne i forbindelse med ældrerådsvalet afholdes af det fastsatte budget til ældrerådsvalg.

Beslutning

1. at indstilles at Ældrerådet fra 2026 består af 9 medlemmer, og at der foretages de fornødne tilretninger i vedtægterne med 5 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Østbroen og Socialistisk Folkeparti.

Venstre undlod at stemme.

Et ændringsforslag fra Østbroen om at de 11 medlemmer fastholdes blev forkastet med 2 stemmer for og 5 stemmer imod. For stemte Østbroen og Socialistisk Folkeparti.

Venstre undlod at stemme.

2.-3. at indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet skal sørge for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år og skal i samarbejde med ældrerådet fastsætte regler for, hvordan valget skal afholdes, jf. retssikkerhedslovens § 32, stk. 1.

Ældrerådets valgperiode udløber den 31. december 2025, hvorfor der skal afholdes valg til ældrerådet i 2025.

Reglerne for valgets afholdelse og den praktiske tilrettelæggelse skal fastlægges i samarbejde mellem byrådet og ældrerådet. Forvaltningen har vedlagt forslag til valgregler for ældrerådsvalg 2025.

Medlemmer af ældrerådet skal vælges ved direkte valg.

Ældrerådets medlemstal

Der skal i henhold til Ældrerådets nugældende vedtægter vælges 11 medlemmer og 7 suppleanter, jf. vedtægt 4.1-4.2.

Byrådet har mulighed for at justere antallet i op- og nedadgående retning. Ældrerådet skal dog bestå af mindst 5 medlemmer, jf. retssikkerhedslovens § 30, stk. 2. Det er valgfrit, hvorvidt der skal vælges suppleanter.

Med vedtagelsen af Budget 2025-28, blev det besluttet, at udgifterne til råd og nævn skal reduceres med 200.000 kr. årligt fra og med 2026. Reduktionen udmøntes i forbindelse med budgetlægningen for 2026-2029.

Da det er en forudsætning for afholdelsen af ældrerådvalg, at antallet af ældrerådsmedlemmer er kendt, lægger forvaltningen med denne sag samtidig op til, at en del af den vedtagne besparelse udmøntes ved en reduktion i antallet af ældrerådets medlemmer. Det er nødvendigt, at byrådet beslutter dette allerede nu, fremfor senere i 2025, da processen med kandidatanmeldelse, udarbejdelse af valgmateriale mv. skal igangsættes snarest.

En reduktion af ældrerådet til 5 medlemmer vil medføre en besparelse på ca. 89.000 kr. årligt.

En reduktion af ældrerådet til 9 medlemmer vil medføre en besparelse på ca. 30.000 kr. årligt.

Danske Ældreråd har i perioden februar-marts 2022 gennemført en undersøgelse af sammensætningen af landets ældreråd. Den viser bl.a., at det typiske medlemstal er 9, hvilket gælder for 37 ud af 92 ældreråd. 33 ældreråd har flere end 9 medlemmer, mens 22 råd har færre end 9. Den nærmere fordeling ser ud som følgende:

Råd med		Råd med	
- fire medlemmer*	1	- 11 medlemmer	14
- fem medlemmer	7	- 12 medlemmer	2
- seks medlemmer	3	- 13 medlemmer	11
- syv medlemmer	9	- 15 medlemmer	4
- otte medlemmer	2	- 19 medlemmer	1
- ni medlemmer	37	- 25 medlemmer	1

**Ældrerådet har fået dispensation til at have færre medlemmer.*

Valg til Ældrerådet 2025

Ældrerådsvalet i 2017 blev afholdt som et brevstemmevalg med en stemmeprocent på 38,4.

Ældrerådsvalet i 2021 blev afholdt som et kombinationsvalg, hvor man kunne: 1) Brevstemme, 2) Stemme digitalt og 3) Aflevere sin allerede udfyldte (brev)stemmeseddel på kommunens 30 valgsteder i forbindelse med kommunal- og regionalvalg. Her endte valget med en stemmeprocent på 48,4%. Der var derfor tale om en fremgang i stemmeprocenten på 10 % fra forrige valg.

Tal fra ældrerådsvalet i Randers Kommune 2021:

Antal vælgere i alt	26.752
Antal vælgere, der stemte digitalt	6.659 (24,892%)
Vælgere, der brevstemte	6.519 (24,368%)
Antal gyldige stemmer i alt	12.942 (48,378%)

Ud af de 6.519, som brevstemte, blev de 1.050 afleveret på de i alt 30 valgsteder i kommunen.

Danske Ældreråd har desuden lavet en undersøgelse af stemmeprocenten ved de seneste valg til ældreråd i landets 98 kommuner. Den gennemsnitlige stemmeprocent ved ældrerådsvalgene i perioden lå på 46,62%. Stemmeprocenten i de kommuner, der anvendte brevvalg var gennemsnitlig på 40,75%. I de kommuner, hvor man anvendte digitale valg var den gennemsnitlige stemmeprocent på 27,64%. Den højeste stemmeprocent ses i de kommuner, hvor ældrerådsvalet blev afholdt som fremmødevalg i forbindelse med kommunalvalget. Her var stemmeprocenten i gennemsnit på 57,64%.

Ældrerådet har i december haft en drøftelse af valgformen. Ældrerådet har ønsket at afholde valget som et kombinationsvalg, hvor der kan stemmes på følgende måder:

- Digitalt via link i e-boks,
- Brevstemme - ved at anvende den vedlagte svarkuvert og sende sin stemmeseddel retur

Dermed har ældrerådet ikke ønsket at videreføre formen fra 2021, hvor det som et nyt tiltag blev besluttet at give mulighed for at aflevere brevstemme i en i forvejen lukket kuvert i en dertil opstillet stemmeurne på valgstederne til kommunal- og regionrådsvalg. På valgstederne var der to tilforordnede, som ældrerådet selv stillede med. Der var dog ikke mulighed for at få udleveret stemmesedler og afgive stemme på valgstedet - der var alene mulighed for at aflevere en i forvejen udfyldte stemmeseddel i den dertil vedlagte kuvert.

Ældrerådet har ikke ønsket at videreføre muligheden, da der var store vanskeligheder med at få tilforordnede til valgstederne, og da det var ældrerådets opfattelse fra valgstederne, at meget få borgere benyttede sig af muligheden. Flere af ældrerådets medlemmer oplevede, at der slet ingen aktivitet var på flere af valgstederne. Hertil kom udgifterne til diæter og forplejning til de i alt 60 tilforordnede samt arbejdet med at finde tilforordnede. Der blev i 2021 brugt 87.002 kr. på de tilforordnede, hvoraf 52.000 kr. vedrørte diæter, og 34.802 kr. vedrørte forplejning.

Ældrerådvalget ønskes desuden ikke afholdt på samme tid som kommunalvalget, men i stedet 1.5 måned forinden. På den måde sikres det nødvendige fokus på de respektive valg, ligesom forvaltningen kan fokusere dets ressourcer på kommunalvalget i november.

Digitalt valg ønskes til gengæld videreført, da det giver borgerne en hurtig og nem måde at afgive deres stemme på, og da det var en succes ved ældrerådvalget i 2021, hvor der var mindst ligeså mange borgere, der stemte digitalt som ved brevstemme. Da gruppen af ældre i stigende grad er digitale, er det forventningen, at der vil være endnu flere, der stemmer digitalt i 2025.

Forvaltningen har modtaget tilbud fra samme leverandør af digitalt valgssystem, som kommunen anvendte i 2021. Leverandøren står for print af valgmateriale, udsendelse af både det fysiske og digitale valgmateriale samt den digitale løsning til brug for at afgive sin stemme digitalt til valget.

Herudover indeholder valgreglerne følgende hovedpunkter:

- Stemmesedlerne udsendes ca. 4 uger før valgdagen den 3. oktober 2025 og skal returneres direkte til leverandøren af valgssystem. Der kan i samme periode afgives stemme digitalt.
- Valget af det nye ældreråd gælder for perioden 1. januar 2025 - 31. december 2029.
- Der nedsættes en valgbestyrelse bestående af tre medlemmer af ældrerådet, herunder formandskabet, og en person fra forvaltningen.
- Optællingen foregår umiddelbart efter fristen for at sende/registrere stemmer.
- Der er efter retssikkerhedsloven mulighed for at aflyse afstemningen, hvis der ikke 4 uger før valgdagen er opstillet det nødvendige antal kandidater. Alle opstillede kandidater er i så fald valgt.

Tidsplanen er vejledende og der tages forbehold for mindre justeringer af tidsplanen på baggrund af indgåelse af kontrakt med ekstern leverandør om udarbejdelse og udsendelse af valgmateriale og facilitering af valget.

Forvaltningen har desuden modtaget tilbud fra yderligere en leverandør. Denne leverandør er dog ikke leveringsdygtig i digital valgøsning.

Forvaltningen bemærker vedr. ændring af antal medlemmer i Ældrerådet, at Ældrerådet er nedsat af byrådet i overensstemmelse med retssikkerhedslovens regler, hvorefter vedtægter for ældrerådet fastsættes i et samarbejde med Ældrerådet.

Byrådet kan til enhver tid beslutte eventuelle ændringer af rådets vedtægter uanset de gældende vedtægters udformning. I den forbindelse skal rådet dog inddrages. Ældrerådet er inddraget i denne aktuelle sag og har afgivet høringsvar, der er vedhæftet sagen.

Økonomi

De forventede udgifter til afholdelse af ældrerådvalget med den foreslåede valgform, forventes at være på ca. 422.000 kr. ekskl. moms.

De væsentligste udgifter er leverandør af valgøsning, porto og datatræk af lister over valgberettigede borgere.

Der er i budgettet for 2025 afsat 700.800 kr. til afholdelse af ældrerådvalg.

Bilag

Høringssvar - Ældrerådet

Ældrerådets høringssvar om ældrerådvalg 2025

UDKAST - tidsplan for ældrerådvalg 2025

Kopi af vedtægter - Ældrerådet, vedtaget 09.01.13

UDKAST - valgeregler 2025

Punkt 38: Status på de forventede økonomiske konsekvenser af Nordic Waste-afværgesindsatsen

00.32.10-S00-2-23

Resumé

Der gives i sagen en status på de forventede økonomiske konsekvenser af jordskredet ved Nordic Waste med udgangspunkt i de afholdte udgifter pr. 31. december 2024.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Indstilles taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Randers Kommune har ved udgangen af 2024 afholdt udgifter vedrørende Nordic Waste afværgeforanstaltninger for i alt 484,6 mio. kr. (ekskl. moms og ekskl. forbrugte timer internt i kommunen).

Beløbet fordeler sig på følgende perioder:

Periode	Beløb (1.000 kr.)	Bemærkninger
19. december 2023 - 22. januar 2024	121.818	
23. - 31. januar 2024	46.105	Beløbet er endeligt opgjort og viderefaktureret til Miljøstyrelsen.
1. februar - 31- december 2024	316.698	Udgifter svarende til 146,3 mio. kr. er finansieret af Miljøstyrelsen. Udgifter svarende til 1,6 mio. kr. er viderefaktureret til Favrskov Kommune.
Sum	484.621	Randers Kommunes nettoudgifter for 2023-2024 kan dermed opgøres til 290,6 mio. kr.

I august 2024 blev de samlede udgifter skønnet til ca. 500 mio. kr. og Randers Kommunes nettoudgifter til ca. 305 mio. kr. (jf. notatet ”Håndtering af de økonomiske konsekvenser af Nordic Waste”, som indgik i det samlede budgetmateriale til budget 2025-2028).

I forbindelse med den videre detailplanlægning og gennemførelse af de enkelte delprojekter er en række af de tidligere ubekendte faktorer blevet afdækket. Der er løbende orienteret herom i den politiske følgegruppe, ligesom der undervejs er fremsendt sager til politisk beslutning (etablering af nyt renseanlæg mv.).

De samlede udgifter kan på nuværende tidspunkt skønnes til ca. 540-550 mio. kr. Hertil kommer en driftsudgift på forventet 3,7 mio. kr. i 2025 faldende til 2,1 mio. kr. årligt i 2027 og frem.

Randers Kommunes forventede nettoudgifter ved udgangen af 2026 forventes på den baggrund at ende på 340-350 mio. kr.

Ændringer i de skønnede udgifter

Omlægningen af Alling Å medførte en række uforudsete udfordringer, der har betydet højere udgifter i forhold til tidligere skøn. Udfordringerne har blandt andet forårsaget en længere anlægsperiode som følge af ustabile jordbundsforhold i forbindelse med udgravningen til åløbet samt behov for dybere udgravning, ekstra sten til bundopbygningen og længere rørunderføring under vejen. Perioden med dyre midlertidige pumpe-/rørløsninger mv. har dermed også været forlænget. Det har ligeledes vist sig nødvendigt at etablere et midlertidigt sugespidsanlæg til at holde på grundvandet under omlægningen.

De samlede forventede udgifter i forbindelse med håndtering af overfladevand fra Nordic Waste-grunden er også steget sammenlignet med det tidligere estimat. Det skyldes blandt andet uventede jordbundsforhold, der har betydet, at det har været nødvendigt at få etableret en bentonit-membran i bunden af spildevandsbassinet. Der har ligeledes, som følge af nedbørsmængderne, været større udgifter til vandhåndtering i skredzonen for at lede overfladevandet til spildevandsbassinet. Herudover har mængderne af vand også betydet, at det har været nødvendigt at tage bassinet på Virkevangen (Assentoft) i brug.

Da RO-anlægget først forventes leveret og etableret i juni måned 2025, bliver perioden, hvor det er nødvendigt at forrense spildevandet på pladsen for derefter at køre det væk til rensning, forlænget, og udgifterne hertil været højere end vurderet i det tidligere optimistiske scenarie. Derudover har det også vist sig markant dyrere at få oprenset de lånte, eksterne bassiner til midlertidig opbevaring af spildevandet fra pladsen i forbindelse med tilbagelevering.

Som følge af, at en del af anlægsarbejderne har taget længere tid end forventet end tidligere skønnet, har udgifterne til leje af materiel på pladsen været højere, da lejeperioderne har været forlænget.

I forhold til statens oprindelige afsatte beløb på 195 mio. kr. til finansiering af afværgeforanstaltninger, har staten brugt 192,4 mio. kr. Randers Kommune har haft anmodet om udbetaling af restbeløbet på 2,6 mio. kr., men har ikke opnået tilsagn herom.

Omvendt skønnes udgifterne til reetablering af Gl. Aarhusvej at blive lidt lavere end tidligere forventet, da det har vist sig, at strækningen, hvor vejen skal bygges helt op på ny, er kortere end tidligere forventet. Udgifterne til reetablering af de involverede arealer ved Tirstrup har ligeledes vist sig lavere end det afsatte beløb ved det seneste skøn.

Der er til afværgeindsatsen valgt nogle løsninger, hvor selve etableringen har været dyrere end tidligere forventet men til gengæld forventes driftsomkostningerne omvendt at blive lavere end tidligere skønnet.

De forventede årlige driftsudgifter i 2027 og frem er tidligere skønnet til at ville ligge i niveauet 4-7 mio. kr. (primært knyttet til afledning af spildevand). Som ovenfor nævnt er det på nuværende tidspunkt forvaltningens vurdering, at de årlige driftsomkostninger vil ligge på 3,7 mio. kr. i 2025 faldende til 2,1 mio. kr. i 2027 og frem.

Status på indsatsen

Det er med udgangen af 2024 lykket at gennemføre en lang række af de vigtigste delprojekter, herunder omlægning af Alling Å, som blev færdiggjort ultimo oktober 2024.

Der er fortsat nogle vigtige delprojekter, som endnu ikke er afsluttet.

Byrådet (BY 25/11-2024, pkt. 430) har godkendt etablering af RO-anlæg. RO-anlægget er en lokal renseløsning, der sikrer, at udledningskravene i udledningstilladelsen til Alling Å overholdes – dvs. at vandet renses til et niveau, hvor det kan udledes direkte til Alling Å. Løsningen skal erstatte den hidtidige dyre løsning, hvor forurenede overfladevand forrenses på stedet og derefter køres til rensning ved Vandmiljø Randers. Det er på nuværende tidspunkt forvaltningens vurdering, at RO-anlægget vil være færdigetableret i juni måned 2025.

Byrådet (BY 16/12-2024) har desuden godkendt reetablering af Gl. Aarhusvej. Hvis vejret tillader det, forventes strækningen forbi det tidligere Nordic Waste reetableret i løbet af foråret 2025.

Bemærkninger og usikkerheder

De skønnede udgifter er fortsat forbundet med en vis usikkerhed. Der kan fortsat komme uforudsete udgifter, ligesom der er enkelte udgiftstyper, som ikke indgår i skønnet.

Bassinet på Virkevangen (Assentoft) kommer til at fungere som reservekapacitet de kommende år. Forvaltningen har derfor som udgangspunkt ikke sat penge af til at afvikle bassinet. Afvikling af bassinet kan indgå som en del af et fremtidigt salg.

Der er i forventningen til de samlede udgifter ikke afsat midler til eventuelle retssager, herunder advokatudgifter.

Der er ikke indregnet udgifter til at finde PFAS på Nordic Waste-arealet, da det ikke er en afværgeforanstaltning. Der fremsendes en særskilt sag om PFAS på Nordic Waste-arealet til byrådet – via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget – i april.

Der er usikkerhed omkring størrelsen af erstatninger til lodsejere.

Indtægter fra et eventuelt salg af rør er ikke indregnet.

Endelig forudsættes det fortsat, at kommunen kan få finansieret sine udgifter via konkursbo – herunder de konkursramte selskabers forsikringsselskaber. Ligeledes forfølges alle øvrige muligheder for finansiering af et eventuelt restbeløb (statslige puljer mv.).

Økonomi

Randers Kommunes samlede nettoudgifter inklusiv udgifter forbundet med forbrugte timer og afledt produktionstab vil blive anmeldt som krav i konkursboet efter henholdsvis Nordic Waste og DSH Recycling.

Kommunens nettoudgifter til indsatsen er hidtil blevet kassefinansieret, idet udgifterne dog bevillingsteknisk har været modsvaret af en forudsætning om tilsvarende fremtidige indtægter.

I skrivelser af henholdsvis den 9. august og den 25. oktober 2024 har Indenrigsministeriet meddelt Randers Kommune dispensation for lånoptagelse i forbindelse med Nordic Waste. Dispensationen giver mulighed for at optage lån på op til 375 mio. kr. med en afdragsfri periode på maksimalt 5 år. Herefter er løbetiden de almindelige 25 år.

Som ovenfor nævnt kan kommunens nettoudgifter som følge af jordskredet ved Nordic Waste opgøres til 290,6 mio. kr. til og med udgangen af 2024. Forvaltningen har i særskilt sag til byrådet fremsendt forslag om, at lånedispositionen udnyttes og at de afholdte udgifter dermed lånefinansieres.

Låntagningen kan betragtes som mellemfinansiering frem til tidspunktet, hvor der er en afklaring på spørgsmålet om forurenerens betaling (herunder krav overfor konkursboet efter Nordic Waste samt krav overfor DSH Recycling).

Punkt 39: Budgetprocedure 2026-29

00.01.00-S55-4-24

Resumé

Forvaltningen har udarbejdet forslag til budgetprocedure 2026-29. I lighed med de seneste år indebærer forslaget, at direktionen bemyndiges til at udarbejde et budgetforslag i balance.

Det foreslås, at der indarbejdes et nyt effektiviserings-/besparelseskraav på 20 mio. kr. i 2029. Da der i forbindelse med sidste års budgetlægning blev gennemført en flerårig udmøntning af effektiviseringskravet i både 2027 og 2028 foreslås det samtidigt, at der ikke i indeværende års budgetlægning udarbejdes forslag til udmøntning af kravet i 2029. Beløbet placeres i stedet som en central pulje under økonomiudvalget til senere udmøntning.

Med vedtagelsen af budget 2025-2028 blev kommuneskatten forhøjet med 0,2%-point får årene 2025-2028. Samtidigt blev det besluttet, at skatten senest skal være sat ned med 0,2%-point i 2029. I basisbudgettet for 2026-29 forudsættes derfor, at skatteprocenten i 2029 igen nedsættes til 25,8%. Det mistede provenu herved forudsættes finansieret via en tilsvarende merindtægt fra den kommende udligningsreform.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget

1. at der i basisbudget 2026-29 indarbejdes et nyt effektiviserings-/besparelseskraav på 20 mio. kr. i 2029 til senere udmøntning.
2. at nedsættelse af skatteprocenten i 2029 til 25,8% forudsættes finansieret via en tilsvarende merindtægt fra den kommende udligningsreform.
3. at direktionen bemyndiges til at udarbejde et budgetforslag i balance med udgangspunkt i kommunens primære styringsmål.
4. at budgetproceduren for 2026-29 (inkl. tids- og aktivitetsplan) i øvrigt godkendes, jf. vedlagte notat.

Beslutning

Udsat.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet vedlagte forslag til budgetprocedure 2026-29 (se bilag).

Det foreslås, at direktionen – i lighed med tidligere år – til byrådets budgetseminar den 27. august 2025 udarbejder et budgetforslag i balance. Dette forslag vil tage udgangspunkt i kommunens primære styringsmål, der indebærer at overskuddet på det skattefinansierede område i gennemsnit skal kunne finansiere kommunens afdrag på lån - og med særskilt balance i 2029.

Det vedtagne budget 2025-2028 overholdt ikke fuldt ud det overordnede styringsmål omkring balance på det skattefinansierede område. Med vedtagelsen af budget 2025-2028 blev det i den forbindelse forudsat, at den resterende genopretning af kommunens økonomi kan gennemføres i forbindelse med budgetlægningen for 2026-2029.

Et ”budget i balance” forudsætter, at der for fagområder med økonomisk ubalance foreligger handleplaner vedr. genskabelse af økonomisk balance og tilbagebetaling af gæld.

Med hensyn til socialområdet forudsættes det, at en eventuel fortsat ubalance på socialområdet som udgangspunkt kan løses indenfor området selv. Det forudsættes samtidigt, at socialområdet ikke selv skal afvikle den gæld som er oparbejdet som følge af den økonomiske ubalance i tidligere år. Forvaltningen vil i forbindelse med Regnskab 2024 udarbejde forslag til, hvorledes gælden fremadrettet håndteres.

Med vedtagelsen af budget 2025-2028 blev det som følge af kommunens økonomiske situation besluttet, at de økonomiske styringsmål vedrørende anlægsniveau, gæld og størrelsen af den ikke-disponerede kassebeholdning

suspenderes indtil videre. I forbindelse med budgetlægningen vil forvaltningen vurdere, om der kan udarbejdes forslag til, hvorledes styringsmålene eventuelt kan genindføres.

Ifølge kommunens økonomiske politik indarbejdes der som udgangspunkt hvert år i basisbudgettet et effektiviseringskrav på 20 mio. kr. pr. år (svarende til ca. 0,5% af serviceudgifterne). Det er samtidigt præciseret, at byrådet i forbindelse med den årlige behandling af budgetproceduren træffer beslutning om, hvorvidt der i budgetlægningen skal indarbejdes et effektiviseringskrav eller ej.

Det foreslås, at der indarbejdes et nyt effektiviserings-/besparelseskrav på 20 mio. kr. i 2029. Da der i forbindelse med sidste års budgetlægning blev gennemført en flerårig udmøntning af effektiviseringskravet i både 2027 og 2028 foreslås det samtidigt, at der ikke i indeværende års budgetlægning udarbejdes forslag til udmøntning af kravet i 2029. Beløbet placeres i stedet som en central pulje under økonomiudvalget til senere udmøntning.

Med vedtagelsen af budget 2025-2028 blev kommuneskatten forhøjet med 0,2%-point for årene 2025-2028. Samtidigt blev det besluttet, at skatten senest skal være sat ned med 0,2%-point i 2029. I basisbudgettet for 2026-29 forudsættes derfor, at skatteprocenten i 2029 igen nedsættes til 25,8%. Det mistede provenu herved forudsættes finansieret via en tilsvarende merindtægt fra den kommende udligningsreform, der ifølge regeringens udmeldte tidsplan skal træde i kraft i 2029.

Der er mange store reformer på vej (ældrereform, skolereform, sundhedsreform, grøn trepart, beskæftigelsesreform - samt en række tiltag på socialområdet). Disse reformer forventes at have stor betydning for kommunernes økonomi fremadrettet - herunder budgetlægningen 2026-29. Byrådet vil på kommende temamøder blive orienteret nærmere herom.

Efter budgetseminaret den 27. august 2025 vil det samlede budgetmateriale blive offentliggjort og høringsperioden starter. I lighed med de seneste år vil det være muligt at afgive høringssvar via høringsportalen på kommunens hjemmeside. Personfølsomme høringssvar vil dog ikke blive offentliggjort på portalen. Alle høringssvar (inkl. personfølsomme høringssvar) vil blive tilsendt byrådet pr. mail inden byrådets 1. behandling af budgettet.

Den 8. september 2025 er der frist for spørgsmål fra politiske partier/liste, hvis de ønskes besvaret inden budgetforhandlingerne, som finder sted i tidsrummet 18-19. september 2025. Alle spørgsmål sendes til kommunaldirektøren. De normale svarfrister er i den forbindelse sat ud af kraft, og spørgsmålene vil blive søgt besvaret så hurtigt som muligt. Som udgangspunkt sendes alle svar til byrådet, medmindre andet er angivet i spørgsmålet. Svarene sendes løbende ud på mail.

Hovedudvalget vil blive orienteret om indholdet af en indgået budgetaftale og medarbejdersiden kan i forlængelse heraf vælge af afgive udtalelse.

Den 29. september 2025 kl. 10.00 er der frist for fremsendelse af ændringsforslag. Økonomiudvalg og byråd 2. behandler budgettet hhv. den 2. oktober og 9. oktober 2025.

Økonomi

Budgetprocedurens økonomiske konsekvenser er beskrevet ovenfor og uddybet i vedlagte notat.

Bilag

Budgetprocedure 2026-29 (notat)

Punkt 40: Mulighed for etablering af kvindefængsel i Vestdanmark

00.22.02-G01-5-25

Resumé

Forvaltningen orienterede den 3. februar 2025 byrådet om, at Kriminalforsorgen har henvendt sig til Randers Kommune om muligheden for etablering af et kvindefængsel i Vestdanmark og med ønske om tilbagemelding til Kriminalforsorgen om mulige bygninger til formålet.

Forvaltningen har undersøgt mulighederne og indstiller med denne sag, at forvaltningen svarer Kriminalforsorgen, at der ikke aktuelt er egnede bygninger i Randers Kommune til formålet.

Indstilling

Det indstilles til byrådet via økonomiudvalget

- At forvaltningen bemyndiges til at svare Kriminalforsorgen, at der ikke aktuelt findes egnede bygninger i Randers Kommune til etablering af et kvindefængsel for Vestdanmark.

Beslutning

Indstilles godkendt med 7 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Socialistisk Folkeparti.

Østbroen tog forbehold.

Sagsfremstilling

Randers Kommune har den 20. januar 2025 modtaget en forespørgsel fra Kriminalforsorgen om at placere et åbent kvindefængsel i Randers Kommune.

Forvaltningen har søgt at identificere mulige bygninger. En screening har vist, at forvaltningen ikke kan identificere egnede ejendomme i Randers Kommune.

Økonomi

Forvaltningen vurderer, at placeringen af et åbent kvindefængsel i Randers Kommune kan få betydning for kommunens demografiske sammensætning, da det må forventes, at nogle borgere efterfølgende flytter ud i fængslets beliggenhedskommune.

Bilag

Henvendelse af 20. januar 2025 fra Kriminalforsorgen

Punkt 41: Orientering om politianmeldelse af Randers Affaldsterminal

07.00.00-G01-19-24

Resumé

Randers Kommune er, som kommune og driftsansvarlig for Randers Affaldsterminal, sigtet for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 4, stk. 2, nr. 1, stk. 4 og stk. 5 jf. afgørelse om overgangsplan og revurdering af 21. december 2009, vilkår P1 og P2. Sigtelsen skyldes, at årsrapporten for 2023 skulle være fremsendt til Miljøstyrelsen senest d. 1. april 2024, men først blev fremsendt d. 29. maj 2024, samt at visse oplysninger i samme årsrapport var manglende eller mangelfulde.

Forvaltningen vurderer, at sigtelsen er faktisk begrundet. Årsrapport 2023 er ikke indsendt rettidigt og årsrapporten var mangelfuld. Der er indsendt en ny og fyldestgørende udgave af Årsrapport 2023 den 1. oktober 2024. Forvaltningen vurderer ikke, at overtrædelsen har medført fare for skade på miljøet, da årsrapporten er en sammenstilling af data, der indkommer og vurderes løbende i løbet af året.

Forvaltningen anbefaler, at Randers Kommune erkender forholdet og dermed sigtelsen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget

1. at Randers Kommune erkender forholdet og sigtelsen.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Randers Kommune er af Miljøstyrelsen blevet sigtet for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven. Den konkrete sigtelse lyder:

”Miljøbeskyttelsesloven § 110, stk. 1, nr. 4, stk. 2, nr. 1, stk. 4 og stk. 5 jf. Afgørelse om Overgangsplan og revurdering af 21. december 2009, vilkår P1 og P2 ved som kommune og driftsansvarlig for Randers Affaldsterminal og under udførelse af erhverv på adressen, Romalt Boulevard 64, 8960 Randers SØ under skærpente omstændigheder ikke at have overholdt vilkår i Afgørelse om Overgangsplan og revurdering af 21. december 2009, idet årsrapporten for 2023 skulle være fremsendt til Miljøstyrelsen senest d. 1. april 2024, men først blev fremsendt d. 29. maj 2024, samt at oplysninger i samme årsrapport, rubrik 3, 4, 6 og 7 var manglende og rubrik, 1 og 9 var mangelfulde, hvilket har fremkaldt fare for skade på miljøet.”

Randers Affaldsterminal driver flere forskellige affaldsbehandlingsaktiviteter på adressen Romalt Boulevard 64, 8960 Randers SØ. Blandt disse aktiviteter er driften af det kontrollerede deponi til deponeringsegnet affald, det vil sige affald, der hverken kan genbruges, genanvendes eller energiudnyttes ved forbrænding.

Denne aktivitet er omfattet af reglerne i deponeringsbekendtgørelsen og vilkårene i anlæggets miljøgodkendelse. Et af elementerne i denne regulering er krav om indsendelse af en årsrapport til Miljøstyrelsen, som er tilsynsmyndighed.

Årsrapporten skal være indsendt inden den 1. april hvert år. Forvaltningen efterlevede ikke dette krav i 2024, hvor årsrapporten for 2023 først blev sendt til Miljøstyrelsen den 29. maj. Til orientering kan oplyses, at Årsrapport 2022 også blev indsendt for sent til Miljøstyrelsen.

Den årlige afrapportering har til formål at samle resultaterne af anlæggets egenkontrol, driftsdata og affaldsmængder m.v. for det forløbne år. På den måde får tilsynsmyndigheden de relevante oplysninger, og affaldsterminalen får som ejer af deponeringsanlægget mulighed for at vurdere og kommentere den samlede data.

Årsrapporten skal beskrive en række forskellige emner, og et centralt element i årsrapporten er en samlet vurdering af årets analyser af perkolatet (det spildevand, der dannes, når regnvand siver igennem det deponerede affald og derved skylder de potentielt forurenende stoffer ud af affaldet) og analyser af grundvandet i de kontrolboringer, der er sat opstrøms og nedstrøms deponiet, så det kan vurderes, om membranerne under anlægget stadig holder tæt.

Denne del af overvågningen af deponiet er en omfattende opgave, som udføres af et eksternt konsulentfirma med speciale i geoteknik og grundvandsforhold sammen med et akkrediteret laboratorium. Arbejdet resulterer i en omfattende rapport, der opsummeres i årsrapporten og vedlægges som bilag.

Beklageligvis modtog forvaltningen i 2024 først denne rapport den 5. juli. Derfor var den fremsendte årsrapport for 2023 mangelfuld. En uddybende beskrivelse af hvilke mangler, der var i den første årsrapport, er vedlagt som bilag (bilag 2). Forvaltningen vil sikre sig, at nødvendige oplysninger og rettidig fremsendelse af nødvendig dokumentation fremover vil ske.

Miljøstyrelsen indskærpede den 10. juni 2024, at fristen for indsendelse af årsrapporten skulle overholdes fremover, og at der senest d. 15. august 2024 skulle indsendes en fyldestgørende årsrapport for 2023 for Randers Affaldsterminal.

En ny og fyldestgørende årsrapport for 2023 blev fremsendt til Miljøstyrelsen den 1. oktober 2024. Forvaltningen har ikke modtaget indsigelser eller kommentarer til denne version af årsrapporten, bortset fra en bemærkning om en marginal forskel på mængdeangivelserne i to tabeller i forudsætningerne for en ny beregning af sikkerhedsstillelsen.

Forvaltningen har igangsat flere tiltag for at sikre, at der rettidigt kan leveres en fyldestgørende årsrapport for 2024.

- Stram styring af leverancen fra eksternt leverandør, der står for overvågningen af perkolat og grundvand. Der følges løbende op på fremskridtet i arbejdet, og det er vurderingen, at leverandøren kommer til at overholde den aftalte deadline for levering af delrapport den 10. marts 2025.
- Der er aftalt et møde med Miljøstyrelsen, hvor der vil blive afstemt forventninger til indholdet af årsrapporten for 2024.
- Der er ansat en ny medarbejder med speciale i miljørapportering i en midlertidig stilling, der blandt andet skal hjælpe med at tilvejebringe data og udvikle på indholdet af årsrapporten.

Med udgangspunkt i overstående er det forvaltningens vurdering, at Randers Kommune, Affaldsterminalen har overtrådt reglerne for fremsendelse af årsrapport, og anbefaler derfor, at sigtelsen anerkendes og accepteres. Forvaltningen vurderer ikke, at overtrædelsen har medført fare for skade på miljøet, da årsrapporten er en sammenstilling af data, der indkommer og vurderes løbende i løbet af året.

Det er forvaltningens vurdering, at sigtelsen kan munde ud i et bødeforlæg, men kan ikke vurdere størrelsesordenen.

Økonomi

Det er forvaltningens vurdering, at sigtelsen kan munde ud i et bødeforlæg, men kan ikke vurdere størrelsesordenen. Et eventuelt bødeforlæg vil i givet fald afholdes inden for den samlede økonomi for affald og genbrugsområdet.

Bilag

Bilag 1 - Tidslinje for Årsrapport 2023 for Randers Affaldsterminal

Bilag 2 - Beskrivelse af punkter i anmeldelse

Punkt 42: Lukket: Anmodning fra Elmann om justering af rammen for Nordic Waste undersøgelsen

00.15.00-P05-1-25

Indstilles godkendt.